

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Хімічний факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ

для студентів

галузь знань **10 «Природничі науки»**
спеціальність **102 «Хімія»**
освітній рівень **Бакалавр**
освітня програма **"Хімія"**
вид дисципліни **Вибіркова**

Форма навчання	Денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	VIII-й
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: **Горбась Ірина Миколаївна**, к.е.н., доцент кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробник: *Горбась Ірина Миколаївна*, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри _____

(Максим СИТНИЦЬКИЙ)

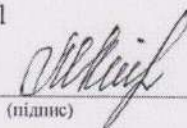
(підпис)

Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією економічного факультету

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____

(Марія КНІР)

(підпис)

Схвалено науково - методичною комісією хімічного факультету

Протокол від «20» *вересня* 2021 р. № 1

Голова науково-методичної комісії _____

Олександр РОЇК

(підпис)

Розробник: *Горбась Ірина Миколаївна*, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри _____

_____ (підпис)

(Максим СИТНИЦЬКИЙ)

Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією економічного факультету

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____

_____ (підпис)

(Марія КНІР)

Схвалено науково - методичною комісією хімічного факультету

Протокол від « » 2021 р. №

Голова науково-методичної комісії _____

(підпис)

Олександр РОЇК

ВСТУП

1. Мета дисципліни – сформувати у майбутніх фахівців сучасне управлінське мислення та систему спеціальних знань у галузі управління, засвоєння студентами основних теоретичних положень та вироблення необхідних практичних навичок, що дозволяють ефективно здійснювати аналітично-управлінську діяльність. Дисципліну сфокусовано на формуванні у студентів здатності ідентифікувати та вирішувати управлінські задачі в організаціях різних типів, застосовуючи широке коло методів й інструментів.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати:* основи філософії, української та зарубіжної культури; специфіку соціально-політичних студій.
2. *Володіти* навичками аналізу, синтезу, обробки та візуалізації статистичних даних, розрахунку кількісних показників, роботи з нормативно-правовою базою та внутрішніми документами підприємства; елементарними навичками користування Microsoft Office Word, Microsoft Office Excel, Microsoft PowerPoint.

3. Анотація навчальної дисципліни / референс.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. *Змістовий модуль 1.* «Теоретичні основи управління». У модулі вивчається сутність поняття менеджмент; інтегровані підходи до менеджменту; еволюція теорій, концепцій та шкіл менеджменту; закони й принципи управління; національні особливості управління; сучасні концепції менеджменту; сучасний погляд на визначення організації в суспільстві та економіці; середовище організації та його аналіз; функціональні сфери менеджменту.

2. *Змістовий модуль 2.* «Практичні аспекти менеджменту». У модулі розглядаються питання класифікації функцій менеджменту та їх ролі в управлінні (планування, організація, мотивація, контроль); сутність та види планування в управлінні; організаційне проектування та його етапи; класифікація організаційних структур та способи їх побудови; мотивація й стимулювання; змістовні та процесуальні теорії мотивації; поняття та зміст контролю в менеджменті; керівництво, влада й лідерство як інструменти менеджменту; комунікації та їх місце в управлінні; класифікація управлінських рішень та процес їх прийняття.

4. Завдання (навчальні цілі): розкриття сутності, змісту і значення менеджменту в діяльності сучасних організацій; ознайомлення майбутніх фахівців з основами управління різних сфер діяльності; оволодіння студентами практичними навичками в сфері управління організаціями. Опанування знань спрямоване на формування інтегральної, загальних та фахових компетенцій за освітньо-професійною програмою «Хімія».

Формування компетентностей: *інтегральної* – ПК здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми хімії у процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів хімії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов; *загальних* – ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК3. Здатність працювати в команді. ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК7. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). К8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК11. Здатність бути критичним та самокритичним. ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на

основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; *фахових* – СК11. Здатність формулювати етичні та соціальні проблеми, які стоять перед хімією, та здатність застосовувати етичні стандарти досліджень і професійної діяльності в галузі хімії (наукова доброчесність).

5. Результати навчання за дисципліною:

<i>Результат навчання</i> (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		<i>Методи викладання і навчання</i>	<i>Методи оцінювання</i>	<i>Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни</i>
Код	Результат навчання			
1.1	знати суть менеджменту, форми і зміст управлінської діяльності, етапи (складові) процесу менеджменту	<i>лекція, проведення обговорення, самостійна робота</i>	<i>усне опитування, підготовка есе виконання пошукових завдань</i>	10%
1.2	знати національні, культурні, соціально-психологічні та інші особливості й аспекти управління в сучасних умовах	<i>лекція, проведення ділової гри, дискусія, самостійна робота</i>	<i>підготовка есе та творчих робіт</i>	10%
1.3	знати форми, методи та інструменти забезпечення ефективного управління	<i>лекція, проведення ділової гри, дискусія, самостійна робота</i>	<i>підготовка есе та творчих робіт</i>	5%
1.4	знати існуючі стилі керівництва, форми влади та концепції лідерства, оперувати наявним методичним інструментарієм менеджера	<i>дискусія, проведення ділової гри</i>	<i>виконання групових завдань</i>	10%
2.1	вміти правильно визначати суть та зміст процесів управління, керівництва та адміністрування	<i>розгляд практичних ситуацій, аналітичне завдання</i>	<i>виконання групових завдань</i>	5%
2.2	вміти провести аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища об'єкта менеджменту, соціальних та психологічних факторів, які визначають ефективність взаємодії його учасників	<i>проведення ділової гри</i>	<i>виконання ситуаційних завдань</i>	5%
2.3	вміти охарактеризувати процеси прийняття рішень в організації та налагоджені комунікаційні канали в ній	<i>розгляд ситуаційних завдань, самостійна робота</i>	<i>виконання практичних завдань</i>	15%
3.1	комунікація: Вироблення у студентів практичних навичок роботи в групі, демонструвати вміння взаємодіяти з людьми та впливати на їх поведінку, аргументувати власну точку зору в дискусії на основі етичних міркувань, соціально відповідально;	<i>лекція, дискусія, розгляд ситуаційних завдань</i>	<i>презентація індивідуальних та групових пошукових робіт, обговорення результатів</i>	до 10%
3.2	Пошук, збір, обробка та презентація емпіричних даних у вигляді дослідження практики менеджменту відомих компаній			

	автономність та відповідальність: демонструвати розуміння особистої відповідальності за професійні та/або управлінські рішення чи надані пропозиції/рекомендації, які можуть впливати на функціонування та розвиток досліджуваних організацій, зокрема <i>під час</i>			
4.1	прийняття і обґрунтування рішення щодо вибору стилю керівництва, методів контролю, координації та мотивації персоналу з метою досягнення спільних цілей	<i>дискусія, проведення ділової гри, розгляд ситуаційних та практичних завдань</i>	<i>презентація та захист самостійних робіт, дискусія</i>	до 20%
4.2	практичного використання інструментів розпорядницького та управлінського впливу; використання моделей та методів раціонального вирішення проблем; формування організаційних структур, розподілу прав, обов'язків, повноважень і відповідальності персоналу;			
4.3	обговорення новизни та проблематики, що виявлені в ході виконання творчо-аналітичних завдань			

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	4.2	4.3
Програмні результати навчання													
ПР17. Працювати самостійно або в групі, отримати результат у межах обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та наукову доброчесність.				+		+	+		+	+			+
Р21. Здійснювати моніторинг та аналіз наукових джерел інформації та фахової літератури.						+			+	+			+
Р22. Обговорювати проблеми хімії та її прикладних застосувань з колегами та цільовою аудиторією державною та іноземною мовами.									+	+	+	+	+
Р23. Грамотно представляти результати своїх досліджень у письмовому вигляді державною та іноземною мовами з урахуванням мети спілкування.		+				+		+	+	+			
Р24. Використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології при спілкуванні, а також для збору, аналізу, обробки, інтерпретації даних.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1. **Форми оцінювання студентів:** рівень досягнення запланованих результатів навчання визначається за результатами виконання індивідуальних і групових творчо-аналітичних та пошукових завдань та їх презентації на заняттях протягом навчального семестру.

У курсі передбачено 2 змістовні частини. Після завершення відповідних модулів можуть проводитися тематичні усні опитування. Також можливе виконання та захист індивідуального і/або групового творчого, аналітично-пошукового завдання для демонстрації набутих знань та вмінь.

7.2. Організація оцінювання:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру усіх видів робіт, а саме: усне виконання практичних завдань з елементами дискусії під час семінарських занять; письмове виконання пошукових, творчо-аналітичних, ситуаційних, тестових, творчих індивідуальних завдань, есе; письмові контрольні роботи; письмове виконання, презентація та захист групових та індивідуальних самостійних завдань; письмовий іспит. Невід'ємною частиною підготовки студентів до контролю є наявність конспекту лекцій і відвідування семінарських занять, а також своєчасне виконання індивідуальної та самостійної роботи.

- поточне оцінювання:

Модуль 1: оцінка за роботу на заняттях та контрольна робота із теоретичних основ управління – 50 балів (рубіжна оцінка 30 балів).

Модуль 2: оцінка за роботу на заняттях та контрольна робота із практичних аспектів менеджменту – 50 балів (рубіжна оцінка 30 балів)

- підсумкове оцінювання проводиться у формі заліку, максимальна оцінка 100 балів (рубіжна оцінка 60 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру.

Для студентів, які впродовж семестру не досягли мінімального рубіжного рівня оцінки (60 балів) може проводитися заключна семестрова контрольна робота, максимальна оцінка за яку не може перевищувати 20 балів.

Студент не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав менше 40 балів. Для допуску до заліку студент обов'язково має виконати передбачені програмою роботи, представити і захистити самостійні індивідуальні роботи.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Тематичний план занять.

ТЕМИ	Кількість навчальних годин	
	лекції	самост. робота
Змістовий модуль 1 «Теоретичні основи управління»		
Тема 1. Менеджмент – наука, практика та мистецтво управління	2	4
Тема 2. Управлінська праця і сучасний менеджер. Еволюція управління	2	4
Тема 3. Основні закони, принципи та методи управління	2	4
Тема 4. Організація як об'єкт управління	2	4
Тема 5. Організаційна культура та культура управління	2	4
Тема 6. Національні, культурні, гендерні аспекти управління	2	4
Тема 7. Управління конфліктними ситуаціями і стресами	2	4
Змістовий модуль 2 «Прикладні аспекти менеджменту»		
Тема 8. Функціональні сфери менеджменту	2	4
Тема 9. Планування в організації	2	4
Тема 10. Організування як функція менеджменту	2	4
Тема 11. Мотивація в процесах управління	2	4
Тема 12. Система й процес контролю	2	4

Тема 13. Керівництво, влада й лідерство як інструменти менеджменту	2	4
Тема 14. Комунікації в управлінській діяльності	2	4
Тема 15. Управлінське рішення та процес його прийняття	2	4
Всього	30	60

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:
 Лекцій – **30 год.**
 Самостійна робота – **60 год.**

9. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Білорус Т.В., Горбась І.М. Менеджмент: практикум. К.: КНУ імені Тараса Шевченка, 2014. 471 с.
2. Жилінська О.І., Петровський М.В., Білорус Т.В., Горбась І.М., Вікулова А.О. Менеджмент. Навчально-методичний комплекс для студентів економічних спеціальностей. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2018. 92 с.
3. Менеджмент: навч. посібник. [колективне видання]; за заг. редакція І.О. Александрова. – Одеса : Астропринт, 2015. 388 с.
4. Менеджмент : навч. посіб. [колективне видання]; за заг. редакція Г. О. Дорошенко. – Харків : ВСВ-Принт, 2015. 299 с.
5. Менеджмент: питання та відповіді. Навч. посібник. [колективне видання]; за заг. редакція Г.Є. Мошека. Харків : Діса плюс, 2016. 940 с.
6. Основи менеджменту. Теорія і практика : навч. посіб. [колективне видання]; за заг. редакція Г.Є. Мошека. Київ : Ліра-К, 2017. 527 с
7. Міждисциплінарний словник з менеджменту: Навч. посіб. [колективне видання] за ред. Д. М. Черваньова, О. І. Жилінської. К. : Нічлава, 2011. 624 с.
8. Федоренко В. Г. Менеджмент: підручник : 3-тє вид., переробл. і доповн. К.: Алерта, 2015. 492 с.
9. Щєблїна І.О., Грибова Д.В., Основи менеджменту: навчальний посібник. Мелітополь : Вид. буд. Мелітоп. міськдрук, 2015. 479 с.

Додаткові:

10. Безус А.М., Менеджмент: навчальний посібник : К.: АМУ, 2015. 268 с.
11. Білецька К.В. Основи менеджменту: навч. посіб. Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2013. 226 с.
12. Білорус Т.В. Менеджер-ерудит: навчальний посібник. К.: КНУ імені Тараса Шевченка, 2016. Випуск 1.: Менеджмент. 50 с.
13. Вечеров В. Т., Міщенко, А. П. Котуранова Т. В., Основи менеджменту: підручник.. Д. : Свидлер А. Л., 2012. 351 с.
14. Кондратюк Н.В., Менеджмент: практикум. Харків : ХНАУ, Смуґаста типографія, 2016. 219 с.
15. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту: підруч. : Вид. 2-ге, випр., доп. К. : Академвидав, 2007. 464 с.
16. Менеджмент : підручник.[колективне видання] за ред. М. М. Єрмошенка. К. : Нац. акад. упр., 2011. 656 с.
17. Менеджмент : підручник . [колективне видання]; за заг. ред. Т. Л. Мостенської. К. : Кондор, 2013. 756 с.
18. [Муромець, Н. Є.](#) Мирошніченко Ю. В., Менеджмент : навч. посіб. Харків : ФОП Мезина В. В., 2017. 324 с.
19. Основи менеджменту : підручник. [колективне видання]; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Харків : Фоліо, 2014. 845 с.

20. Осовська Г.В., Осовський О.А. Менеджмент: Підручник. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 563 с.
21. *Хміль Ф. І. Основи менеджменту : підруч. К. : Академвидав, 2007. 576 с.*
22. Черваньов Д. Менеджмент: Терміни, тести, вправи, завдання, навчальні ситуації (кейси), проблематика курсових, випускних, дисертаційних робіт: підруч. / Д. Черваньов. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2001. 853 с.
23. Шегда А.В. Менеджмент: Навч. посіб. К.: Т-во “Знання”, КОО, 2002. 583 с.
24. [Шоробура, І. М.](#), Долинська О.О., Практикум з менеджменту : [посібник]. Хмельницький : Цюпак, 2017. 285,
25. www.management.com.ua